

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 5C/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915200715
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Majerčíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2015:5915200715.4

Rozhodnutie

Okresný súd Ružomberok samosudkyňou JUDr. Jankou Majerčíkovou v právnej veci navrhovateľky: M. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O. H., Q. XXXX/X, proti odporcom: 1/ BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36432105, 2/ Všeobecná úverová banka, a.s. , Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava 25, IČO: 313 20 155, 3/ X. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O. H., adresa na preberanie zásielok, XXX XX J., I. XXX, v konaní o určenie čiastočnej neplatnosti právneho úkonu a vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že Úverová zmluva zo dňa 15.03.2007 uzatvorená medzi Všeobecnou úverovou bankou a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava 25, IČO: 313 20 155 o poskytnutí spotrebného úveru č. 000312311010307 a žiadateľom X. K., nar. XX.XX.XXXX-dlžníkom a žalobkyňou M. K., nar. XX.XX.XXXX ako spoludlžníkom, na základe ktorej bol dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 190.000,-Sk (6.306,84 eur) s lehotou splatnosti 120 mesiacov v splátkach po 2.750,51 Sk (91,30 eur) je čiastočne neplatná, a to v bode 6 tejto úverovej zmluvy, kde je uvedené že „Podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom, pre účely uplatnenia zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie sa primerane vzťahuje aj na ručiteľa, pokiaľ je pohľadávka banky z úveru zabezpečovaná ručiteľom“.

II. Odporca v 1.rade j e p o v i n ň ý zaplatiť navrhovateľke bezdôvodné obohatenie vo výške 177,10 eur, do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

III. O trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 11.02.2015 navrhovateľka žiadala, aby súd určil, že Úverová zmluva zo dňa 15.03.2007 uzavretá medzi odporcom v 2.rade o poskytnutí spotrebného úveru č. 000312311010307 a žiadateľom - odporcom v 3.rade a navrhovateľkou ako spoludlžníkom, na základe ktorej bol dlžníkovi, teda odporcovi v 3.rade poskytnutý úver vo výške 190.000,-Sk (6.306,84 eur) s lehotou splatnosti 120 mesiacov v splátkach po 2.750,51 Sk (91,30 eur) je čiastočne neplatná, a to v bode 6 tejto úverovej zmluvy, zároveň, aby odporca v 1.rade vydal navrhovateľke bezdôvodné obohatenie vo výške 177,10 eur a odporcovia v 1. a 2.rade boli zaviazaní spoločne a nerozdielne na zaplatenie trov konania.

V odôvodnení svojho návrhu, ako aj vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že dňa 15.03.2007 bola uzavretá medzi Všeobecnou úverovou bankou a. s. (odporcom v 2.rade) Zmluva o poskytnutí spotrebného úveru č. 000312311010307 a žiadateľom - odporcom v 3.rade ako dlžníkom a navrhovateľkou ako spoludlžníkom, na základe ktorej bol odporcovi v 3.rade poskytnutý úver vo výške 190.000,-Sk, t.j. 6.306,84 eur s lehotou splatnosti 120 mesiacov v splátkach po 2.750,51 Sk (91,30 eur), pričom v zmysle bodu 6 úverovej zmluvy, dlžník podpisom tejto zmluvy výslovne súhlasil, že v prípade nesplnenia svojho záväzku splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, banka je oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom, pre účely uplatnenia zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasťou aj dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie sa primerane vzťahuje aj na ručiteľa, pokiaľ je pohľadávky banky z úveru zabezpečovaná ručiteľom. Dlžník - odporca v 3.rade riadne a včas neplatil dohodnuté splátky, odporca v 1.rade dňa 20.11.2009 doručil navrhovateľke výzvu na predčasné splatenie úveru zo dňa 10.11.2009 a zároveň jej banka oznámila, že vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. Rovnaká výzva bola doručovaná aj odporcovi v 3.rade, pričom manželstvo navrhovateľky a odporcu v 3.rade bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 3C/143/2009. Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie dňa 07.01.2014 doručil navrhovateľke výzvu na doručenie žalobnej odpovede vo veci spoločnosti BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. a doručil aj žalobu tejto spoločnosti voči navrhovateľke a odporcovi v 3.rade o zaplatenie 4.422,54 eur s príslušenstvom. Vtedy sa navrhovateľka dozvedela, že Všeobecná úverová banka, a.s. postúpila pohľadávku z úverovej zmluvy na uvedenú spoločnosť. Navrhovateľka reagovala listom zo dňa 17.02.2014 a so žalobou nesúhlasila a namietala aj proti rozhodcovskému konaniu. Bez akéhokoľvek rozhodnutia rozhodcovského súdu listom zo dňa 21.10.2014 zamestnávateľ navrhovateľky - Okresný súd Dolný Kubín oznámil, že na základe výzvy spoločnosti BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., ktorá mu bola doručená dňa 08.09.2014 v súlade s ustanovením § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka začne s vykonávaním zrážok zo mzdy titulom uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy v úverovej zmluve. Keďže navrhovateľka predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neplatnú, podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, pričom Okresný súd Ružomberok v konaní č. 2C/177/2014 - 56 zo dňa 19.12.2014 jej návrhu vyhovel a uložil zamestnávateľovi Okresnému súdu Dolný Kubín povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy v prospech spoločnosti BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. a zároveň uložil navrhovateľke podať žalobu o určenie čiastočnej neplatnosti Úverovej zmluvy uzavretej dňa 15.03.2007 v časti dohody o zrážkach zo mzdy. Navrhovateľka ustanovenie bodu 6 úverovej zmluvy považuje za absolútne neplatné, nakoľko zmluvu podpísala na vopred pripravenom tlačive, resp. vopred vyhotovenú bankou bez možnosti nejakým spôsobom ovplyvniť jej obsah a meniť jednotlivé ustanovenia a musela ju podpísať tak ako jej bola predložená v celku. Pred podpisom zmluvy jej banka nijakým spôsobom nevysvetlila dôsledky ustanovenia bodu 6, pokiaľ by tak urobila, nebola by navrhovateľka súhlasila s uvedeným ustanovením, nakoľko zistila, že toto ustanovenie dáva možnosť veriteľovi kedykoľvek požiadať zamestnávateľa o vykonanie zrážok zo mzdy a siahnuť na jej majetok bez ohľadu na to, že by mohla nejakým spôsobom namietat výšku pohľadávky, resp. neprijateľnosť podmienok zmluvy. Takto uzavretá dohoda o zrážke zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. V súvislosti s doterajšou praxou súdov došlo i k zmene Zákona o ochrane spotrebiteľa, a to konkrétne ustanovenie § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. Veriteľ, v danom prípade odporca v 1.rade má v úmysle pohľadávku prostredníctvom zamestnávateľa navrhovateľky vymôcť bez ohľadu na jej argumenty, o čom svedčí jeho konanie po tom, ako bol doručený rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie pod č. 22014233/12, sp. zn. II/2014 - 233 zo dňa 24.11.2014, ktorým bola žaloba odporcu v 1.rade zamietnutá pre premlčanosť nároku. Následne navrhovateľka vyzvala odporcu v 1.rade, aby u jej zamestnávateľa zastavil vykonávanie zrážok a zrazené sumy jej vrátil, avšak odporca jej listom zo dňa 15.12.2014 oznámil, že aj naďalej je oprávnený uplatňovať u zamestnávateľa uhradenie dlžnej sumy a prijať aj premlčané plnenie. S poukazom na § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, žiadna písomná dohoda medzi navrhovateľkou a veriteľom - Všeobecnou úverovou bankou a.s. a ani odporcom v 1.rade uzavretá nebola, dohoda o zrážkach zo mzdy bola len súčasťou zmluvy poskytnutí spotrebného úveru, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Ide o úkon, ktorý bol odporcom v 2.rade bez súhlasu navrhovateľky vnútený popri úkone, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu (poskytnutie úveru). V danom prípade je zrejmy nedostatok jej slobodnej určitej a vážnej vôle

s dohodou o zrážkach zo mzdy, preto je potrebné takýto právny úkon považovať s poukazom na § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka za neplatný. Podľa potvrdenia od jej zamestnávateľa zo dňa 21.01.2015 jej bolo zo mzdy zrazené v prospech spoločnosti odporcu v 1.rade celkove 177,10 eur za obdobie od 10/2014 - 11/2014. O uvedenú čiastku sa odporca v 1.rade na jej úkor bezdôvodne obohatil a z toho dôvodu žiada o jeho vydanie.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu elektronicky dňa 16.06.2015 a písomne dňa 18.06.2015 spoločnosti OMICRON TRADING LIMITED (č.l. 41 spisu) požiadala o zmenu účastníka konania, a to na základe postúpenia pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 000312311010307, ktorá je predmetom konania, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 16.06.2015 uzavretou medzi odporcom v 1.rade ako postupcom a uvedenou spoločnosťou ako postupníkom. Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 5C/41/2015 - 46 zo dňa 13.07.2015 návrh spoločnosti OMICRON TRADING LIMITED, aby do konania vstúpil namiesto doterajšieho účastníka konania, a to odporcu v 1.rade zamietol, na základe odvolania odporcu v 1.rade proti vyššie uvedenému uzneseniu, Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 23.09.2015 sp. zn. 7Co 532/2015 odvolanie odporcu v 1.rade proti uzneseniu okresného súdu odmietol.

V súlade s ustanovením § 101 ods. 2 OSP súd konal a rozhodol v neprítomnosti odporcu v 2.rade, ktorý sa ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, ako aj v neprítomnosti odporcu v 3.rade, ktorý mal doručenie predvolania na pojednávanie vykázané s poukazom na § 47 ods. 2 OSP.

Odporca v 2.rade vo svojom vyjadrení doručenom Okresnému súdu Ružomberok elektronicky dňa 02.12.2015 žiadal návrh vo vzťahu k odporcovi v 2.rade zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v uvedenom súdnom konaní, nakoľko veriteľom a osobou oprávnenou z práv spojených s postúpenou pohľadávkou sa po postúpení pohľadávky, a to na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 01.10.2013 stal postupník, teda odporca v 1.rade. Zo strany odporcu v 2.rade sa zrážky zo mzdy na základe napádanej zmluvy nevykonávali. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v súlade s vtedy platnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pričom zabezpečenie záväzku formou dohody o zrážkach zo mzdy Občiansky zákonníka ani iné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa až do súčasnosti nezakazovali, ani v prípade, že účastníkom zmluvy je spotrebiteľ. Zakázané spôsoby zabezpečenia boli výslovne špecifikované v § 53 ods. 7 Občianskeho zákonníka, v § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Dohodu o zrážkach zo mzdy pre spotrebiteľské úvery zakázala až novela zákona č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2014, čo odporca v 2.rade bez ďalšieho rešpektuje. Pokiaľ ide o staré zmluvy, v ktorých sa zrážky zo mzdy nachádzajú, tieto banka neuplatňuje.

Odporca v 1.rade v písomnom vyjadrení doručenom tunajšiemu súdu dňa 23.11.2015, ako aj prostredníctvom právnej zástupkyne na pojednávaní žiadal návrh navrhovateľky zamietnuť, vzniesol námietku nedostatku procesnej podmienky - naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) OSP, pričom v samotnom návrhu absentuje uvedenie podmienok dôvodnosti nároku (§ 75 ods. 2, § 79 ods. 1 OSP), ktorému sa má poskytnúť ochrana. Zároveň s poukazom na § 103, 104 a 106 ods. 1 OSP vzniesol námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať. V zmysle ustanovení zmluvy, ktorej súčasťou je aj rozhodcovská doložka, na prejednanie sporu je príslušný Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie, z toho dôvodu Okresný súd Ružomberok nemá právomoc predmetný spor prejednávať. Ďalej odporca v 1.rade poukazoval na rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov v Slovenskej republike, keď v mnohých prípadoch bol návrh na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zamietnutý, nakoľko predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve o úvere je dohodnutá platne. Zrážky zo mzdy sú vykonávané z uzavretého úverového právneho úkonu, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov navrhovateľke, nemožno tvrdiť, že existuje naliehavý právny záujem iba na vyhlásenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pokiaľ dohoda, na základe ktorej boli navrhovateľke poskytnuté finančné prostriedky je vo všetkých svojich dojednaniach platná. Navrhovateľka nenamieta platnosť zmluvy o úvere, nenamieta ani ďalšie dojednania (z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co 994/2013). V čase uzatvorenia zmluvy Smernica Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 v našom právnom poriadku implementovaná bola a vychádzajúc zo znenia zákona, úprava ochrany spotrebiteľa v Občianskom zákonníku sa nevzťahovala na právny vzťah medzi účastníkmi konania, teda platnosť vzniku tohto vzťahu nemožno posudzovať podľa noriem prijatých neskôr ako došlo k uzatvoreniu zmluvy. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. IMobdo V/16/2006). V ďalšom odporca v 1.rade poukazoval na záväznosť Smernice Rady č. 93/13/

EHS, ktorá nemôže mať horizontálny priamy účinok, teda jednotlivец sa ustanovení Smernice nemôže dovolávať voči inému jednotlivcovi. Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, ide o zákonný zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Jej účelom je mimosúdne uspokojenie pohľadávky. Ani Smernica, ani vnútroštátne normy nevylučujú zabezpečiť záväzok so spotrebiteľskej zmluvy. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Zmluva, obsahom ktorej je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, má písomnú formu, z toho dôvodu nemožno poukazovať na neplatnosť tejto dohody pre nedodržanie písomnej formy. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, zmluva nikdy nebola právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako ako právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol. Z toho dôvodu nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu.

V rámci dokazovania sa súd oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2C/177/2014, pričom zistil a ustálil nasledovný skutkový a právny stav:

Zmluvou o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 15.03.2007 (č.l. 6 - 7 spisu) uzavretou medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s. ako veriteľom a odporcom v 3.rade ako dlžníkom a navrhovateľkou ako spoludlžníkom, bol dlžníkovi poskytnutý spotrebný úver vo výške 190.000,-Sk s lehotou splatnosti 120 mesiacov, výška mesačnej splátky 2.750,51 eur, výška úrokovej sadzby 10,9 % ročne. Ročná percentuálna miera nákladov predstavuje 12,42 % ročne. Celkové náklady dlžníka predstavujú 321.380,49 Sk, z toho výška istiny 190.000,-Sk, výška úrokov s poplatkami 131.380,49 Sk.

V zmysle čl. II. bod 6 zmluvy, podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. stanovenej lehoty splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie sa primerane vzťahuje aj na ručiteľa, pokiaľ je pohľadávka banky z úveru zabezpečená ručiteľom.

Listom zo dňa 10.11.2009 adresovaným navrhovateľka odporcovi v 3.rade (č.l. 8 spisu), Všeobecná úverová banka, a.s. vyzvala dlžníkov na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom (zostatok úveru vrátane príslušenstva predstavuje 5.760,34 eur) (173.536,-Sk). Predmetná výzva bola doručená navrhovateľke dňa 20.11.2009 (č.l. 9 spisu) a odporcovi v 3.rade dňa 03.11.2009 (č.l. 9/rub spisu).

Výzvou zo dňa 07.01.2014 pod č. 22014233 bola navrhovateľka Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie vyzvaná na doručenie žalobnej odpovede vo veci BENCONT INVESTMENT, s.r.o. proti X. K. a M. K. o zaplatenie 7.231,40 eur s príslušenstvom (č.l. 10 spisu).

Ďalej sa súd oboznámil so samotnou žalobou podanou žalobcom BENCONT INVESTMENT, s.r.o. proti žalovanému v 1.rade X. K. a žalovanej v 2.rade M. K. (č.l. 11 spisu), o zaplatenie 4.422,54 eur s príslušenstvom, s námietkami (odvolaním) navrhovateľky v predmetnej veci (č.l. 12 spisu), ako aj s rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave sp. zn. II/2014-233 zo dňa 24.11.2014 (č.l. 14 - 16 spisu), ktorým bola predmetná žaloba spoločnosti BENCONT INVESTMENT, s.r.o. zamietnutá a zároveň bolo vyslovené, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Listom zo dňa 21.10.2014 pod Spr. 571/14 (č.l. 13 spisu), zamestnávateľ navrhovateľky - Okresný súd Dolný Kubín oznámil, že na základe výzvy spoločnosti BENCONT INVESTMENT, s.r.o. zo dňa 08.09.2014, počnúc mesiacom november 2014 budú vykonávané mesačné zrážky zo mzdy vo výške uvedenej v čl. II. bod 6 zmluvy o úvere. Navrhovateľka listom zo dňa 09.12.2014 adresovaným odporcovi v 1. rade (č.l. 17 spisu) vyzvala odporcu o oznámenie zamestnávateľovi - Okresný súd Dolný Kubín, aby zrážky zo mzdy neboli vykonávané, a to vzhľadom na rozhodcovský rozsudok Rozhodcovského súdu Stálej bankovej asociácie, ktorým bola žaloba odporcu v 1.rade zamietnutá pre premlčanie. Odporca v

1.rade listom zo dňa 15.12.2014 (č.l. 18 spisu) oznámil navrhovateľke, že odporca v 2.rade je naďalej oprávnený uplatňovať si u jej zamestnávateľa uhradenie dlžnej sumy prostredníctvom zrážok zo mzdy, a to až do úplného uspokojenia pohľadávky.

Podľa potvrdenia Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 21.01.2015 (č.l. 19 spisu), navrhovateľke boli jej zamestnávateľom vykonané zrážky v celkovej výške 177,10 eur za obdobie 10/2014 a 11/2014 v prospech spoločnosti BENCONT NVESTMENT, s.r.o.

Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 2C/177/2014 - 56 zo dňa 19.12.2014 uložil zamestnávateľovi navrhovateľky - Okresný súd Dolný Kubín povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 000312311010307 uzatvorenej dňa 15.03.2007 medzi Všeobecnou úverovou bankou a.s. a žiadateľom X. K. a navrhovateľkou ako spolužiadateľom, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, a zároveň uložil navrhovateľke, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia o nariadení predbežného opatrenia podala na súd žalobu o určenie čiastočnej neplatnosti právneho úkonu. Predmetné uznesenie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/119/2015 - 74 zo dňa 24.03.2015 a nadobudlo právoplatnosť dňom 19.05.2015.

Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že na základe zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru uzavretej medzi veriteľom - odporcom v 2.rade a navrhovateľkou ako spoludlžníkom, odporcom v 3.rade ako dlžníkom dňa 15.03.2007 bol navrhovateľke a odporcovi v 3.rade poskytnutý spotrebný úver vo výške 190.000,-Sk (6.306,84 eur), ktorý sa dlžníci zaviazali splácať v 120-tich mesačných splátkach po 2.750,51 Sk, t. j. 91,30 eur s tým, že 1.splátka je splatná dňom 15.04.2007 a posledná splátka dňom 15.03.2017. Výška úrokovej sadzby predstavuje 10,9 % ročne, ročná percentuálna miera nákladov 12,42 % ročne. Zároveň v zmysle časti II. bod 6 zmluvy, podpisom zmluvy vyslovil dlžník súhlas s tým, aby v prípade nesplácania záväzku v stanovených termínoch mesačných splátok banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do úplného splatenia. Vzhľadom k tomu, že zo strany dlžníkov neboli uhrádzané splátky v súlade s ustanoveniami zmluvy o úvere, odporca v 2.rade listom zo dňa 10.11.2009 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, vrátane príslušenstva, ktorý ku dňu 10.11.2009 predstavoval 5.760,34 eur. Rozsudkom Stále rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II/2014-233 zo dňa 24.11.2014 bola žaloba veriteľa BENCONT INVESTMENT, s.r.o. o zaplatenie 4.422,54 eur s príslušenstvom titulom nevráteného úveru poskytnutého na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru zamietnutá z dôvodu premlčania nároku. Odporca v 1.rade nadobudol pohľadávku voči navrhovateľke a odporcovi v 3.rade vyplývajúcu z uzavretej Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. 000312311010307 na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi postupcom Všeobecná úverová banka, a.s. a odporcom v 1.rade ako postupníkom dňa 25.09.2013. Na základe výzvy odporcu v 1. rade, zamestnávateľ navrhovateľky počnúc mesiacom november 2014 vykonal mesačné zrážky zo mzdy vo výške uvedenej v čl. 2 bod 6 zmluvy o úvere, pričom celkove zrazil zo mzdy navrhovateľky čiastku 177,10 eur.

Podľa § 80 písm. c) OSP, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka:

1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

V prejednávanej veci sa navrhovateľka domáha vyslovenia čiastočnej neplatnosti úverovej zmluvy zo dňa 15.03.2007, a to v bode 6 úverovej zmluvy, ktorá obsahuje dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.

V zmysle § 80 písm. c) OSP, súdna prax považuje za určovací žalobu aj žalobu o neplatnosť právneho úkonu ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa, naliehavý právny záujem navrhovateľky na určenie neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať s ohľadom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým s ohľadom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel navrhovateľkou požadovaného rozhodnutia. Pri skúmaní podmienok uvedených v § 80 písm. c) OSP je potrebné vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere má navrhovateľka ako spotrebiteľ, ktorej je špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, ako aj vnútroštátna právna úprava, pretože je potrebné vyriešiť otázku, aký je skutočný dlh dlžníka, v danom prípade navrhovateľky nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy, týkajúce sa odplaty (úroky, poplatky), jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Na základe uvedeného súd má za to, že navrhovateľka ako spotrebiteľ má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože bez takéhoto určenia by bolo jej postavenie ohrozené, pretrvával by stav objektívnej právnej neistoty a tento by nebolo možné odstrániť inými prostriedkami.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je prostriedkom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky, touto dohodou možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá sa stane zročnou v budúcnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy však musí spĺňať všeobecné náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. musí byť urobený tento úkon slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, a to pod následkom neplatnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí pritom obsahovať označenie veriteľa a dlžníka, platiteľa mzdy, označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide, ako aj výšku dohodnutých zrážok. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosti sa navrhovateľka dovoľáva bola zakomponovaná do zmluvy, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov - spotrebného úveru vo výške 190.000,-Sk, t. j. 6. 306,84 eur, pričom dojednanie o zrážkach zo mzdy je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Súd po preskúmaní predmetnej zmluvy o poskytnutí úveru, ako aj dojednaní o zrážkach zo mzdy dospel k záveru, že navrhovateľka má postavenie spotrebiteľa, nakoľko zmluva o úvere má formulárový charakter, obsah tejto zmluvy nemohla navrhovateľka žiadnym spôsobom ovplyvniť. Z čl. II bod 6 Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru vyplýva, že navrhovateľka ako slabšia strana v tomto zmluvnom vzťahu nemohla obsah tejto zmluvy ovplyvniť, inštitút zabezpečenia úveru si zvolil odporca v 2.rade a taktiež nemohla navrhovateľka ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňoval veriteľovi obísť právnu úpravu týkajúcu sa ochrany spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z unijného práva, ako aj z právneho poriadku SR, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa vykonávali zrážky zo mzdy navrhovateľky bez toho, aby boli nároky odporcu uplatňované zo

zmluvy úvere, preskúmané v rámci konania súdom. Samotná zmluva o spotrebnom úvere je nesporne spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu jej uzavretia.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie s poukazom na vyššie citovanú právnu úpravu v čase uzavretia zmluvy, súd dospel k záveru, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v čl. II bod 6 zmluvy o spotrebnom úvere nie je platným právnym úkonom. Aby právny úkon - dohoda o zrážkach zo mzdy vyvolal následky, ku ktorým má smerovať, je nevyhnutné, aby splňal náležitosti právneho úkonu, t. j. musí existovať jednota vôle a jej prejavu. Prejav vôle navrhovateľa pri uzatváraní tejto zmluvy však smeroval k inému následku než k uzatvoreniu dohody o zrážkach zo mzdy, keď navrhovateľka uzatvárala zmluvu s cieľom získať finančné prostriedky. V danom prípade neboli preukázané podmienky vyžadované zákonom na uzavretie platného právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy, ide o neplatné dojednanie, z toho dôvodu súd v tejto časti návrhu vyhovel. Ďalej je potrebné poukázať i na skutočnosť, že podľa ustanovenia § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, iba že táto dohoda by bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, i keď účinnosť tohto ustanovenia nastala až po uzavretí predmetnej dohody obsiahnutej v zmluve o poskytnutí spotrebného úveru, tento zabezpečovací prostriedok ako navrhovateľkou tvrdenu neprijateľnú podmienku súd musí vyhodnocovať v súlade s cieľmi Smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách č. 93/13-EHS i v kontexte tvrdení navrhovateľky, že v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, súčasťou ktorej bola i dohoda o zrážkach zo mzdy, nechápala následok takéhoto dojednania, pričom takéto dojednanie znemožňuje obranu jej práv, ktoré by mohla uplatniť v súdnom spore o zaplatenie peňažného plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy.

Zároveň dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje označenie platiteľa mzdy ako základnú náležitosť takéhoto právneho úkonu, z toho dôvodu je s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná. Takýto právny úkon je v rozpore so zákonom a neobsahuje všetky zákonné náležitosti, zároveň obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré boli navrhovateľke ako slabšej strane vnútené odporcom. Určením neplatnosti tohto právneho úkonu sa vyrieši sporná otázka, či odporca v 1.rade je oprávnený uhrádzať svoju pohľadávku prostredníctvom takejto dohody o zrážkach zo mzdy alebo nie a odstránia sa tak pochybnosti o platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu. Zároveň v prípade určenia neplatnosti právneho úkonu sa prestanú vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky, ktoré sú momentálne pozastavené v dôsledku nariadeného predbežného opatrenia.

Vzhľadom k tomu, že súd určil čiastočnú neplatnosť úverovej zmluvy zo dňa 15.03.2007, a to v časti bodu 6 úverovej zmluvy, pričom v zmysle uvedeného dojednania zamestnávateľ navrhovateľky vykonal zrážky z jej mzdy vo výške 177,10 eur, ktoré poukázal odporcovi v 1.rade, vzniklo na strane odporcu v 1.rade bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka:

- 1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.
- 2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Bezdôvodným obohatením je v zmysle vyššie citovaného ustanovenia majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu. Keďže súd, ako už bolo vyššie konštatované určil čiastočnú neplatnosť úverovej zmluvy, a to v časti bodu 6 úverovej zmluvy, ktoré ustanovenie obsahuje dojednanie o zrážkach zo mzdy, na základe ktorého dojednania zamestnávateľ navrhovateľky vykonal zrážky v celkovej výške 177,10 eur a tieto poukázal odporcovi v 1.rade, preto súd v tejto časti návrhu vyhovel a zaviazal odporcu v 1.rade na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 177,10 eur.

Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu odporcu v 1. rade v predmetnom spore, napriek tomu, že odporca v 1.rade poukazoval na zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú medzi odporcom v 1.rade ako postupcom a spoločnosťou OMICRON TRADING LIMITED ako postupníkom zo dňa 16.06.2015 (č.l. 42 - 43 spisu), odporca v 1.rade nepreukázal, že postúpenie pohľadávky bez zbytočného odkladu oznámil dlžníkovi, v danom prípade navrhovateľke a odporcovi v 3.rade, pričom bezdôvodné obohatenie, ktorého vydania sa navrhovateľka domáha, vzniklo na strane odporcu v 1.rade, a to prijatím plnenia vo výške 177,10 eur.

V ďalšom, pokiaľ odporca v 1.rade namietal nedostatok právomoci súdu na prejednanie uvedeného sporu, keď z ustanovení zmluvy vyplýva, že daný spor je spôsobilý na prejednanie na rozhodcovskom súde, nakoľko spĺňa podmienky § 1 ods. 2 a 3 zákona č. 244/2005 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd má za to, že táto námietka je dôvodná, Okresný súd Ružomberok má právomoc v predmetnej veci konať a rozhodnúť. Rozhodcovská doložka v uzavretej Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 15.03.2007 obsiahnutá v čl. II. bod 5 zmluvy, nie je dojednaná individuálne, rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. V samotnom čl. II. bod 5 zmluvy, banka navrhuje, aby prípadné spory vzniknuté z tohto obchodu boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní prostredníctvom Stáleho rozhodcovského súdu riadeným v zmysle zákona č. 510/2002 Z. z. a dlžník vyjadruje súhlas s návrhom banky na riešenie sporov Stálym rozhodcovským súdom. Opäť však ide o neplatnú rozhodcovskú doložku, ide o neprijateľnú podmienku, keďže takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou reálne dochádza k narušeniu Smernicou Rady 93/13/EHS sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi nie je zo zákona daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska, spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, ktorej obsahom je aj takáto doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, čo je v demokratickom zriadení a podmienkach právneho štátu neprijateľným javom. Súd opätovne poukazuje na význam ochrany spotrebiteľov premietnutý do čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, v zmysle ktorého je potrebné určiť, aby nekalé podmienky uvedené v zmluve uzavretej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom „neboli záväzné pre spotrebiteľa“. Ide o kogentné ustanovenie, ktoré s ohľadom na nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú spotrebiteľská zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže zaviesť rovnosť. V zmysle čl. 3 ods. 1 smernice, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 151 ods. 3 OSP tak, že o týchto bude rozhodnuté do 30-tich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, písomne v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).